

ความรู้ ทักษะเกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืดและพฤติกรรมการบริโภคเนื้อสัตว์ดิบ
ของประชาชนในตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
KNOWLEDGE, ATTITUDE OF TAPEWORM AND RAW MEAT EATING
BEHAVIOR IN NANGLAE SUB-DISTRICT, MUANG DISTRICT,
CHIANG RAI PROVINCE

สุนัตรา นุ่นลอย* จุฑามาศ เมืองมูล และวัชรพงษ์ เรือนคำ
Sunattra Nunloi*, Jutamas Muangmool, and Watcharapong Ruankham

School of Public Health, Chiang Rai Rajabhat University

*corresponding author: sunonloi0714@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะ เกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืดและพฤติกรรมการบริโภคเนื้อสัตว์แบบสุกดิบของประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวน 414 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ในระดับดีร้อยละ 66.92 ทักษะอยู่ในระดับดีร้อยละ 93.71 และมีพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์สุก ๆ ดิบ ๆ ร้อยละ 71.26 จากผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่ายังมีบางส่วนที่เข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืด ดังนั้นผู้ทำงานด้านสาธารณสุขจำเป็นต้องให้ความรู้ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่เหมาะสม

คำสำคัญ: ความรู้ ทักษะ พยาธิตัวตืด สุกดิบ พฤติกรรมการบริโภค

Abstract

The objective of this research is to study the knowledge, attitude towards tapeworm infection and raw meat eating behavior in Nanglae Sub-District, Muang District, Chiang Rai Province. The 414 samples is selected by multi-stage sampling, collected data by using the questionnaire and analysis by percentage, average and standard deviation. The results are 66.92% of good knowledge level, 93.71% of good attitudes level and 71.26% is raw meat eating behavior. At that time, a few another people are not emphasis about the tapeworm infection. Therefore, the staff of public health should to lead all educate them to change eating behavior.

Keywords: knowledge, attitude, tapeworm, raw meat, eating behavior

บทนำ

โรคหนอนพยาธิ เป็นปัญหาสาธารณสุขหนึ่งของประเทศไทย เพราะการติดเชื้อหนอนพยาธิทำให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น พยาธิใบไม้ในตับ ส่งผลให้มีโอกาสเกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดีและเสียชีวิตได้ ส่วนพยาธิปากขอ โดยเฉพาะในเด็กจะเกิดภาวะขาดสารอาหาร โลหิตจาง เด็กมีภาวะพัฒนาการทางสมองช้า สมองทึบ ทำให้เรียนรู้ช้าและการเจริญเติบโตช้า (Department of Disease Control, 2011)

โรคพยาธิตัวตืด สามารถพบได้ในทุกเพศทุกวัยที่มีพฤติกรรมรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อสัตว์ดิบ ทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้ป่วยจะมีอาการหิวบ่อย กินจุ แต่ผอม อ่อนเพลีย น้ำหนักลด อาจมีอาการปวดท้อง ท้องอืด คลื่นไส้อาเจียน หรือถ่ายอุจจาระบ่อย บางคนมีอาการแพ้หรือเป็นลมพิษ แต่ถ้าหากรับประทานไข่ของพยาธิตัวตืดที่ปนเปื้อนในเนื้อหมู เข้าไป จะเกิดมีตุ่มซิสต์ขนาดเท่าเมล็ดถั่วเขียวกระจายอยู่ใต้ผิวหนังทั่วร่างกาย ถ้าไปอยู่ในตา เรียกว่า โรคซิสต์พยาธิตัวตืดในตา (ocular cysticercosis) อาจทำให้เยื่อตาขาวอักเสบม่านตาอักเสบประสาทตาอักเสบ อาจทำให้ตาบอดได้ ถ้าไปอยู่ในสมอง เรียกว่า โรคซิสต์พยาธิตัวตืดในสมอง (cerebral cysticercosis) อาจทำให้มีอาการชักแบบลมบ้าหมู แขนขาเป็นอัมพาต มีอาการทางจิตประสาท หรือปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน อาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ (Wongsaroj et al., 2009)

จากการสำรวจอัตราความชุกของโรคหนอนพยาธิในประเทศไทยปี พ.ศ. 2524, 2534, 2539, 2544 และ 2552 คิดเป็นร้อยละ 54.70, 41.70, 35.00, 22.50 และ 18.10 ตามลำดับ เมื่อแยกตามรายภาค คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ พบร้อยละ 5.80, 17.70, 26.00 และ 19.80 (Wongsaroj et al., 2009) จากการศึกษาอัตราความชุกของหนอนพยาธิของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2555 (Ruankham, 2013) ศึกษาหาความชุกของหนอนพยาธิด้วยการตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิโดยวิธีการป้ายธรรมดา (direct smear technique) พบว่า อัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิในกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 21.80 พบพยาธิตัวตืด มากที่สุด ร้อยละ 7.40 และต่อมาในปี พ.ศ. 2556 จากการศึกษาระบาดของพยาธิในเขตตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบอัตราการติดเชื้อของหนอนพยาธิคิดเป็นร้อยละ 11.80 โดยพบพยาธิตัวตืดมากที่สุด ร้อยละ 6.10 (Ruankham et al., 2014) ซึ่งจะเห็นได้ว่า อัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิในจังหวัดเชียงรายยังคงมีอัตราที่สูง จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืดและพฤติกรรมบริโภคเนื้อสัตว์ดิบของประชาชนในตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดโรคพยาธิตัวตืด เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิตัวตืดในพื้นที่ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืด และพฤติกรรมการบริโภคเนื้อสัตว์ดิบของประชาชนในตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษารั้งนี้กำหนดโดยเปิดตารางสำเร็จรูปของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 414 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยครั้งแรก แบ่งชาวบ้านแต่ละหมู่บ้าน (cluster random sampling) จำนวน 16 หมู่บ้าน หมู่ละ 25 คน (แจกแบบสอบถามหมู่ละ 30 ชุด) จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ในแต่ละหมู่บ้าน เลือกทุกช่วงอายุ ทุกเพศ เครื่องมือที่

ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน โดยผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 30 รายเพื่อค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืด (KR 20 = 0.75) ลักษณะคำถามแบบเลือกคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียว (multiple choice) โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน เมื่อคิดคะแนนรวม แบ่งระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับ

คะแนนร้อยละ 67-100	หมายถึง	มีความรู้ในระดับมาก
คะแนนร้อยละ 34-66	หมายถึง	มีความรู้ในระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ 0-33	หมายถึง	มีความรู้ในระดับน้อย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านทัศนคติต่อโรคพยาธิตัวตืด (Cronbach's alpha coefficient = 0.70) มีทั้งหมด 10 ข้อ มีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งเมื่อคิดคะแนนรวม แบ่งระดับทัศนคติต่อพยาธิตัวตืดออกเป็น 3 ระดับ

คะแนนร้อยละ 67-100	หมายถึง	มีทัศนคติใน ระดับดี
คะแนนร้อยละ 34-66	หมายถึง	มีทัศนคติใน ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ 0-33	หมายถึง	มีทัศนคติใน ระดับไม่ดี

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์ดิบ (Cronbach's alpha coefficient = 0.71) จำนวน 14 ข้อ ถามตอบ 3 ข้อ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ คือ เป็นประจำ บางครั้ง และไม่เคย จำนวน 11 ข้อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติพรรณนา ด้วยการแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ และการศึกษาครั้งนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย รหัสโครงการ ETH.CRRU 002/2558

ผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างพบเป็นเพศหญิง 226 คน (ร้อยละ 54.59) เพศชาย 188 คน (ร้อยละ 45.41) ช่วงอายุที่มากที่สุดก็คือ 36-60 ปี 258 คน (ร้อยละ 62.31) สถานภาพสมรส 330 คน (ร้อยละ 79.71) การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา 274 คน (ร้อยละ 66.18) อาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร 191 คน (ร้อยละ 46.13) รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท 175 คน (ร้อยละ 42.27) ดังตารางที่ 1 (Table 1)

Table 1 Number and percentage of sample categorized by Demographic factors

Demographic Factors	Number	Percentage
Sex		
Male	188	45.41
Female	226	54.59
Age (Year)		
< 18	7	1.71
18-35	35	8.45
36-60	258	62.31
> 60 ปี	114	27.53
Marital Status		
Singer	44	10.62
Marital	330	79.71
Divorce	8	1.95
Widow	32	7.72
Education		
Non education	20	4.85
Primary School	274	66.18
Secondary Education	54	13.04
High School Education/Vocational Certificate	43	10.38
Diploma/ High Vocational Certificate	10	2.41
Bachelor' s degree or Above	13	3.14
Main Job		
Agriculturist	191	46.13
Trade	71	17.14
Work as Employee	122	29.46
work in the government service	4	0.99
Elderly/Student/Unemployed	26	6.28
Income per Month (Bath)		
< 3,000	175	42.27
3,001-5,000	127	30.67
5,001-10,000	67	16.18
> 10,000	45	10.88

Remark n = 414

การศึกษาค้นคว้านี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืด ในระดับดี (ร้อยละ 66.92) มีทัศนคติเกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืด ในระดับดี (ร้อยละ 93.71) ดังตารางที่ 2 (Table 2)

ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านสิ่งส่งตรวจชนิดใดเพื่อตรวจหาไข่พยาธิตัวตืดมากที่สุด (ร้อยละ 95.89) รองลงมา คือ ในด้านอาหารที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคพยาธิตัวตืด (ร้อยละ 87.68) และในด้านอาการของโรคพยาธิตัวตืด น้อยที่สุด (ร้อยละ 60.14) ดังตารางที่ 3 (Table 3)

Table 2 Number and percentage of sample categorized by level of knowledge and attitude of the tapeworm disease

Data	Number	Percentage
Level of Knowledge		
Need improve	17	4.10
Moderate	120	28.98
Good	277	66.92
Level of Attitude		
Need improve	0	0.00
Moderate	26	6.29
Good	388	93.71

Remark n = 414

Table 3 Number and percentage of sample categorized by knowledge of the tapeworm disease

Question	Number	Percentage
1. What's the symptoms of the tapeworm disease ?	249	60.14
2. What's the transmission route of the tapeworm ?	302	72.95
3. Which foods are get risk of the tapeworm disease ?	363	87.68
4. What's a part of human body, that can finding the tapeworm eggs ?	282	68.12
5. What's the specimen for identifying the tapeworm eggs ?	397	95.89
6. Do the tapeworm disease can be completely cured ?	262	63.29
7. Do the tapeworm diseases can relapse infected after cured?	330	79.71
8. How do you prevent the tapeworm disease ?	304	73.43
9. How do you control the tapeworm disease ?	259	62.56
10. How do you protect the other people from tapeworm disease ?	309	74.64

Remark n = 414

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเห็นด้วยที่สุด คือ คิดว่าการตรวจอุจจาระเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการค้นหาผู้ป่วยโรคพยาธิตัวตืด รองลงมา คือ คิดว่าคนที่เคยรับประทานเนื้อสัตว์ดิบมีโอกาสเป็นโรคพยาธิตัวตืดทุกคน ส่วนทัศนคติที่กลุ่มตัวอย่าง ไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ คิดว่าการรับประทานเนื้อสัตว์ดิบจะได้รสชาติดีกว่าเนื้อสัตว์ที่ทำให้สุก ดังตารางที่ 4 (Table 4)

จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์ดิบของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่รับประทาน ร้อยละ 71.26 โดยรับประทาน โดยเฉลี่ย 1 ครั้ง/เดือนมากที่สุด (ร้อยละ 35.02) โดยรับประทานอาหารประเภทหมูดิบ มากที่สุด (ร้อยละ 85.10) รองลงมาคือ ลาบทูดิบ (ร้อยละ 78.60) ดังตารางที่ 5 (Table 5)

Table 4 Number and percentage of sample categorized by attitude of the disease tapeworm

Question	Median	S.D.
1. People who have eaten raw meat are likely to tapeworm disease	4.20	0.72
2. Stool examination is necessary for diagnosis a tapeworm disease patient	4.43	0.59
3. Stool examination once a year for 2-3 years will be enough to control tapeworm disease.	4.17	0.77
4. The medications for helminth infection are highly effective enough to treat tapeworm disease.	3.99	0.74
5. Raw meat the taste is better than the cooked meat *	3.44	1.08
6. Eating fermented meats does not cause tapeworm infections, example sour pork *	3.52	1.13
7. Cooking by using vinegar or lemon juice can kill the tapeworm *	3.80	0.90
8. Eating cooked food on a regular basis can reduce the risk of infections the tapeworm	4.16	0.86
9. Eating raw meat will be to make strong body *	3.98	1.01
10. Every defecation in the toilet makes the tapeworm do not to spread	4.00	1.06

Remark n = 414, * Negative Question

Table 5 Number and percentage of sample categorized by raw meat eating behavior

Raw meat eating behavior	Number	Percentage
Not eating	119	28.74
Eating	295	71.26
Frequency of eating		
Everyday	2	0.51
Every other day	10	2.41
2-3 times/week	62	14.97
1 time/week	76	18.35
1 time/month	145	35.02
Kind of food from raw meat		
Raw sour pork	264	85.10
Spicy raw pork (Lap Moo Dib)	240	78.60
Pickled fish (Pla Ra Dib)	223	70.50
Spicy raw beef (Lap Nuar Dib)	218	69.50
Raw sour beef	216	69.20
pickled fish (Pla Som/Pla Jom)	201	66.80
Spicy minced pork salad (Luu Moo Dib)	202	66.40
Spicy raw fish	186	61.40
Spicy minced pork salad (Saa Nuar Dib)	180	56.90
Raw fish salad (Gaawy Pla Dib)	118	39.00

Remark n = 414

อภิปรายผล

ผลการศึกษารั้ครั้งนี้ พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วน ที่มีความรู้ยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 4.10 ทั้งนี้เนื่องจากความรู้เรื่องโรคมยาคิตัวตีด เป็นความรู้เฉพาะด้าน เป็นเรื่องทีละเยียดอ่อนและซับซ้อนมาก สังเกตจากข้อคำถามทีทำคะแนนดี เช่น เราใช้สิ่งส่งตรวจชนิดใดเพื่อตรวจหาไข่มยาคิตัวตีด มีผู้ตอบถูกสูงถึงร้อยละ 95.89 หรือข้อคำถาม อาหารในข้อใดทีเสี่ยงต่อการเป็นโรคมยาคิตัวตีด กลุ่มตัวอย่างสามารถบอกได้ว่า คืออาหารทีปรุงจากเนื้อสัตว์ดิบ สูงถึงร้อยละ 87.68 พบว่าเป็นข้อคำถาม เป็นข้อมูลทีคนทั่วไปสามารถรู้ได้อยู่แล้ว แต่เมื่อลงลึกในรายละเอียด เช่น ข้อใดคืออาการของโรคมยาคิตัวตีด กลุ่มตัวอย่าง ตอบได้เพียงร้อยละ 60.14 ดังนั้นหน่วยงานทีเกี่ยวข้องควรเร่งให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ประชาชนให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ทีมากขึ้นกว่าเดิม อันเป็นผลให้เกิดการนำความรู้ทีได้ไปป้องกันโรคต่อไป สำหรับทัศนคติต่อโรคมยาคิตัวตีดนั้นผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับทัศนคติต่อโรคหนองพยาคิยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคปลาดิบยู่ในระดับดีร้อยละ 72.20 (Kanngan et al., 2012)

การศึกษารั้ครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงมีการรับประทานอาหารทีปรุงจากเนื้อสัตว์ดิบ (ร้อยละ 71.26) ซึ่งถือว่ายู่ในระดับทีสูง การบริโภคเนื้อสัตว์ดิบนั้นจัดได้ว่าเป็นอาหารประจำท้องถิ่น จึงทำให้มีการบริโภคจนเป็นเรื่องปกติ เช่น ลาบ หลู้ ก้อย พร้า ซึ่งเป็นอาหารของภาคเหนือ (Kusolsuk & Rojekkittikhun, 2009)

การทีคนภาคเหนือเลิกรับประทานอาหารประเภทดิบหรือสุกดิบได้ยาก อาจเกิดจากปัจจัยอื่นได้อีกหลายประการ เช่น เชื่อว่าอาหารดิบหรือสุกดิบนั้น จะมีรสชาติอร่อยกว่าอาหารทีสุกแล้ว และเป็นความชอบทีมีมาตั้งแต่บรรพบุรุษปู่ย่าตายาย และมีความเชื่อว่ากินแล้วแข็งแรง ดังนั้นการกิน “อาหารดิบ” จึงมักแสดงถึงความเป็นลูกผู้ชาย มักกินร่วมกับเหล้า เพราะเชื่อว่าเหล้าจะทำให้อาหารสุก และฆ่าพยาคิได้ อีกทั้งลักษณะการดำรงชีวิตเป็นแบบง่าย ๆ กำหนดให้การทำอาหารต้องเป็นอาหารทีหาง่าย ปรุงสะดวก รวดเร็ว ราคาไม่แพง ง่ายต่อการเก็บรักษา และใช้การปรุงให้มีรสจัดทำให้กินข้าวได้มาก ไม่เปลืองกับข้าว อาหารดิบบางอย่าง เช่น ลาบ เป็นอาหารพิเศษ จึงนิยมทำไว้เพื่อเลี้ยงรับรองแขก หรือทำในโอกาสงานพิเศษต่าง ๆ เช่น ในงานบุญ หลังเกี่ยวข้าวเสร็จ หรือมีการเฉลิมฉลองในหมู่บ้าน

จากการศึกษารั้ครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนบางส่วนยังคงมีความรู้และทัศนคติทีไม่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคมยาคิตัวตีด ส่งผลให้ประชากรในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีความเสี่ยงของการเกิดโรคมยาคิตัวตีดได้มากกว่าภาคอื่น ๆ (Thathaisong, 2012) ดังนั้น การให้ความรู้ทีถูกต้องแก่ประชาชนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคเนื้อสัตว์ดิบ การแสดงให้ประชาชนเข้าใจวงจรชีวิตของพยาคิตัวตีดจะทำให้ทราบถึงสาเหตุทีพยาคิเข้าไปยู่ในร่างกายและพยาคิสภาพทีจะเกิดขึ้นได้ และเพื่อเป็นการเฝ้าระวังและควบคุมโรคหนองพยาคิ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งทีต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุข หรือหน่วยงานทีเกี่ยวข้องในการป้องกันและควบคุมโรค โดยการให้ความรู้ การสร้างทัศนคติ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งเน้นการให้สุขศึกษาในกลุ่มประชากรทีมีความเสี่ยงสูง เพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาคิได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย พบว่า ประชาชนในพื้นที่ยังมีทัศนคติบางอย่างที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับโรคพยาธิตัวตืด เช่น คิดว่าการรับประทานเนื้อสัตว์ดิบจะได้รับรสชาติที่ดีกว่าเนื้อสัตว์ที่ทำให้สุก รวมทั้ง คิดว่าการรับประทานอาหารที่ทำจากเนื้อสัตว์ที่หมักไว้จนมีรสเปรี้ยว เช่น แหนม ไม่ทำให้ติดโรคพยาธิตัวตืด จึงทำให้พบว่า ส่วนใหญ่ยังคงมีพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์ดิบ โดยผลที่เกิดขึ้นนั้นสามารถนำไปสู่การวางแผน เพื่อการพัฒนาวิธีการและกระบวนการที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ต่อการป้องกันการติดเชื้อพยาธิของประชาชนในอนาคตต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนางแล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- Department of Disease Control, Ministry of Public Health. *Annual Report 2011 Bureau of General Communicable Diseases* Department of Disease Control, Ministry of Public Health. 2011. Available at: <http://thaigcd.ddc.moph.go.th/pages/view/23>. Accessed October 13, 2016.
- Kanngan K, Kritsanakan O, Silawong K. The level of knowledge, attitudes and behavior of people in the consumption of raw fish in Pho Si sub-District Muang District. Sisaket Province 2012. *Journal of Srivanalai Vijai*. 2012; 1(2): 76-87.
- Kusolsuk T, Rojekkittikhun W. Trichinellosis in Thailand: epidemiology, prevention and control. *The Journal of Tropical Medicine and Parasitology*, 2009; 32(1): 35-43.
- Ruankham W, Bunchu N, Koychusakun P. Prevalence of helminthic infections and risk factors in villagers of Nanglae Sub-District, Chiang Rai Province, Thailand. *Journal of the Medical Association of Thailand*, 2014; 97(4): 29-35.
- Ruankham W. *The Epidemiology of Helminth in Muang District Chiang Rai Province*. Research Network for Higher Education in Lower Central Region of Thailand year 2013: Nakhon Pathom; 2013.
- Thathaisong U. Important Food-Borne and Water-Borne Pathogenic Parasites in Thailand. *Burapha Science Journal*. 2012; 17(2): 212-220.
- Wongsaroj T, Krilad D, Ramsot P. et al. *The Report on Situation of Helminth and Protozoa in Thailand year 2009*. 2009. Available at: <http://thaigcd.ddc.moph.go.th/knownledges/download/34>. Accessed October 13, 2016.
- Yamane T. *Statistics: an introductory analysis*, New York: Harper & Row; 1973.